

aff/Skåne informations- och diskussionskväll i Malmö 2010-02-10

Mötet hade två teman. Kockums informerade om sin verksamhet och Peter Viggo Jakobsen från Köpenhamns universitet föreläste om dansk säkerhetspolitik.

Mötet genomfördes på Kockums och inleddes med att Ingemar Steimer som är chef för affärsområde ubåtar orienterade om företaget. Kockums ingår sedan 2006 i ThyssenKrupp AG.

Företagets kontor i Malmö har 250 anställda varav 200 sysslar med ubåtsverksamheten. Varvet i Karlskrona sysslar med produktion och har ca 700 anställda. Muskövarvet sysslar med fartygsunderhåll.

Verksamheten står på fyra ben, Stealth över och under ytan, minjakt, underhåll och Composite.

En av företagets största framgångar är Stirlingmotorn som är i drift sedan 80-talet. Företaget har också utvecklat lyckade ubåtsräddningsfarkoster som dock inte blivit någon exportframgång. Utlåningen av ubåten Gotland till USA har däremot blivit en betydande framgång.

Pågående projekt är två ubåtar till Singapore, nya stridsledningssystem till svenska ubåtar och goda förhoppningar om att få starta utveckling av nästa ubåtsgeneration, A 26.

Kvällens huvudtalare var lektor Peter Viggo Jakobsen från Köpenhamns universitet. Han hade döpt sitt föredrag till: "Från försvar till anfall; Revolution i dansk säkerhetspolitik efter 1989."

Före 1989 deltog Danmark enbart i fredsbevarande operationer där vapenmakt endast fick brukas i självförsvar. Säkerhetspolitiken i stort karaktäriserades av NATO-medlemskap med förbehåll, den så kallade fotnotspolitiken.

Efter 1989 har det militära instrumentet blivit flaggskeppet i utrikes- och säkerhetspolitiken. Tapperhetsmedaljer och "krigshjältar" har återinförts. Målsättningen är att ha minst 2000 soldater i utlandstjänst kontinuerligt. Det finns inte kvar något mobiliseringsförsvar. All utveckling och materielanskaffning motiveras av nyttan i utlandsoperationer. Försvarsgrenarna tävlar om att visa att deras system behövs för utlandsoperationerna. Ekonomistyrningen är dålig. Detta i kombination med försvarsgrensstriderna ökar kostnaderna.

Skälet till omsvängningen är att hotet mot hemlandet är borta. NATO- strukturen är inriktad mot reaktionsstyrkor vilket leder till att internationella operationer blir huvudsaken.

Det finns också ett nationellt dåligt samvete över fotnotspolitiken. Danmark önskar nu bidra till en ny europeisk säkerhetsstruktur. 95 % av officerarna i Danmark är beredda att delta i internationella operationer som även omfattar stridsinsatser. Insatserna på Balkan blev en lyckosam start, bl a insattes danska stridsvagnar för att hjälpa svenska förband i ett trängt läge.

Den positiva inställningen grundlades redan under 90- talet med socialdemokratisk regering och har sedan förstärkts under borgerligt styre. 74 % av den danska befolkningen var positiva till de amerikanska flyginsatserna i Bosnien.

Kritik mot insatserna förekommer men gäller då endast platsen, inte insatserna som sådana. Befolkningen accepterar förlusterna. De är inte längre förstasidesstoff utan hamnar som notiser inne i tidningarna. Så länge befolkningen tror att uppgifterna är meningsfulla och insatserna följer folkrätten bedöms stödet bestå. Ett problem är dock att rekrytera och behålla soldater. Ganska många är beredda att delta en period men betydligt färre är beredda att förlänga kontrakten. Enligt föredragshållaren är det dock viktigast att över huvud taget delta. Anseendet i NATO och USA beror inte på hur stora styrkor man deltar med utan på att man över huvud taget ställer upp.

Sammanfattningsvis konstaterade Jakobsen att internationella förhållanden gjorde omställningen av försvars- och säkerhetspolitiken möjlig. Nationella förhållanden förklarar satsningen på militära operationer. De internationella operationerna stärker Danmarks prestige. Man har inledningsvis haft tur med ganska begränsade förluster. Detta har lett till politisk konsensus vilket är ett villkor för att kunna fortsätta. Man måste dock bli bättre på att rekrytera och hålla fast personal.

Under den efterföljande frågestunden kom bl a fram att danska politiker gärna vill ha ett gott förhållande till USA. Detta beror på att USA är den enda garanten för dansk säkerhet. Internationella insatser styrs därför i stor utsträckning av var USA önskar att man visar solidaritet. Föredragshållaren frågade sig dock hur stort detta behov egentligen är när man samtidigt säger att det inte finns något hot alls mot danskt territorium.